

І.О. Гуржій

**ДО ПИТАННЯ ПРО ЗБЕРЕЖЕННЯ
БІБЛІОТЕЧНОЇ КОЛЕКЦІЇ В.С. ІКОННИКОВА**

У статті на основі архівних документів Інституту рукопису і матеріалів бібліотечних зібрань та історичних колекцій Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського, а також спеціальної літератури висвітлено значення приватної збірки видатного вченого В.С. Іконникова для історичної науки.

Ключові слова: В.С. Іконников, бібліотечна колекція, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.

За роки національного відродження України в колах громадськості відбулося неабияке зростання зацікавленості своєю історією, матеріальними та писемними старожитностями. Проявився й особливий інтерес до діяльності вітчизняних істориків другої половини ХІХ – початку ХХ ст. Одне з почесних місць серед них по праву належить Володимирі Степановичу Іконникову – професорові Київського Університету Св. Володимира, одному з перших академіків УАН, плідному дослідникові минулого нашого народу, спадщину якого ми маємо на меті проаналізувати на основі архівних документів Інституту рукопису і матеріалів бібліотечних зібрань та історичних колекцій Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського [1].

Донедавна об'єктом дослідження вчених були окремі питання наукової, педагогічної та громадської діяльності В.С. Іконникова, інколи побіжно висвітлювалася його роль у культурно-освітньому процесі кінця ХІХ – початку ХХ ст. Дослідниками на достатньому рівні розроблені питання життєпису, наукової творчості, зокрема, з'ясовано значення праць історика і його внесок у становлення українського джерелознавства та історіографії, архівознавства, літописознавства, історії науки, культури й освіти, суспільно-політичних рухів.

Аналізуючи стан наукового розроблення проблеми щодо збереження бібліотечної колекції В.С. Іконникова, варто зазначити, що цей аспект було вивчено істориками лише побіжно. Згаданому питанню присвячені докторки В.С. Чишка, В.І. Ульяновського, Р.А. Кирєєвої, І.Н. Войцехівської, О.А. Радзивілл та ін.

Усе життя В.С. Іконникова було пов'язане з Києвом. Він народився 21 грудня 1841 р. на Подолі, у невеличкому прибутковому будинку на 2-му поверсі. На той час цей район уважався найбільш заселеною частиною міста. Верхня ж частина його ще активно розбудовувалася [2, арк. 1]. Батько Володимира – Степан Іконников – був учасником російсько-французької війни 1812 р., свого часу виховувався в Київському кадетському корпусі. Мати – Агнія Володимирівна, в дівоцтві – Рушковська.

Відразу після навчання в Київському кадетському корпусі протягом 1852–1861 рр. Володимир Степанович вступив на історико-філологічний факультет Університету Св. Володимира, який успішно закінчив у 1865 р. Ще юнаком захопився творчістю М. Костомарова. Будучи студентом, у результаті наукових пошуків, глибокого вивчення джерел спромігся надрукувати статтю «Кто был первый Самозванец?», у якій чимало сторінок присвятив історії України. Тоді ж почав яскраво проявлятися його хист як ерудованого суспільствознавця. За написання праці «Максим Грек» (1862 р.) і за успіхи в навчанні він отримав Пироговську стипендію [3, с. 899].

У вересні 1868 р. В.С. Іконников прочитав свою першу лекцію з російської історії в Київському університеті, поклавши початок плідній діяльності в цьому вищому навчальному закладі.

Чимало сил та енергії Іконников вклав у розвиток вищої жіночої освіти в Києві, що в той період було особливо важливим, оскільки царський уряд у своїй соціальній політиці відводив жінці, в основному, роль домашньої господині. З 1865 р. вчений розпочав педагогічну діяльність у Київському інституті шляхетних дівчат.

Після захисту докторської дисертації на тему «Спроба дослідження про культурне значення Візантії в російській історії» в 1870 р. В.С. Іконникова затвердили професором. Майже 50 років він присвятив служінню історичній науці, головним чином працюючи в Університеті Св. Володимира. Тут він читав курс лекції з російської історії переважно XV – початку XIX ст. (до правління Олександра I включно), а також вів спеціальні курси, зокрема, з російської історіографії.

Коло наукових інтересів професора Іконникова виявилось досить широким. Як і його сучасника – видатного історика В.Б. Антоновича, вченого обрали дійсним членом Російської академії наук, а також членом багатьох наукових товариств і установ, профільних рад вузів. Він декілька разів призначався деканом історико-філологічного факультету Київського університету (1877–1880 рр., 1883–1887 рр.), головою Історичного товариства Несторалітописця, що існувало при цьому навчальному закладі (1874–1877 рр., 1893–1895 рр.) й одним із засновників якого він став [4, с. 16].

Сорок років – із 1873 до 1913 – вчений працював головним редактором «Университетских известий» – періодичного щомісячного видання, якого на той час не мав жоден інший з університетів [5, арк. 3].

З вересня 1872 і протягом 1873 р. Володимир Степанович перебував у закордонному відрядженні, відвідав Францію, Італію, Швейцарію та Німеччину, де займався творчими пошуками, вивчав першоджерела, спілкувався зі знайомими у світі вченими [6, арк. 5].

У 1876 р. з його ініціативи в Києві були засновані Вищі жіночі курси, де вченого обрали головою.

За 53 роки активного творчого життя побачили світ понад 700 наукових студій В.С. Іконникова загальним обсягом близько 15,5 тис. сторінок. Зокрема, він став автором 21 монографії, 90 статей у періодичних виданнях та збірниках, 521 бібліографічної нотатки [7, с. 118].

Особливе місце серед наукових досягнень Іконникова посіла фундаментальна праця у двох томах «Опыт русской историографии» (Т. 1 – 1892 р.; Т. 2 – 1908 р.) [8]. Вона стала результатом його багаторічної та плідної діяльності у сфері вивчення й аналізу російської історіографії. Досліджуючи цей напрям, Володимир Степанович уважно стежив за поточною історичною літературою, збирав рідкісні примірники книг та рукописи.

Неможливо обійти увагою бібліотечну спадщину вченого, що, за його підрахунками, становила 17 836 книжок, понад 3 000 брошур та інших видань з історії, археології, історіографії тощо [9, с. 324]. Такий підхід до справи дозволяв наприкінці кожної своєї праці подавати майже вичерпну бібліографію. «Опыт русской историографии» та численні інші праці Іконникова не втратили свого значення й нині.

Іконников поглиблено вивчав і аналізував приватні колекції бібліотек Владиславичей-Рагузинських, князів Сангушка і Репніна, дворян Лашкевича, Ханенка та ін. Окрім того, він збирав відомості про архіви книгозбірень Києво-Печерської Лаври та Софійського собору [10, арк. 1–3], ознайомився з фондами державних, публічних і вузівських бібліотек, зокрема бібліотеки інституту шляхетних дівчат, а також іноземних архівів [11, арк. 1].

На особливу увагу заслуговує приватна бібліотека вченого, яка, за підрахунками її ж власника, сягала 50 тис. одиниць та оцінювалася Російською академією наук у 25 тис. руб. Бібліотека була класифікована за відділами: загальна історія, російська історія, фольклор, мовознавство і словесність, право та філософські науки. Більшість її книг присвячено російській історії. Серед таких порівняно невелику частину становили рідкісні видання, які вийшли друком за кордоном у XVIII – на початку XIX ст. Це передусім видання польських, німецьких і французьких учених з археології, палеографії, архівознавства [12, с. 53].

На превеликий жаль, на сьогоднішній день у відділі бібліотечних зібрань та історичних колекцій НБУВ віднайшлася лише незначна частина приватної колекції В.С. Іконникова. Це насамперед книжки, даровані йому авторами або придбані вченим під час його перебування за кордоном. Більшість із них – іншомовні, й одна – написана російською мовою. Остання – це праця відомого історика, професора Київської духовної академії, громадського діяча і друга Володимира Степановича С.Т. Голубєва «Память митрополита Петра Могилы въ Киевской Академіи 31 декабря 1754 года (къ исторіи русскаго проповедничества за второю половину XVIII столетія)» [13]. Книгу подарував особисто автор у 1910 р. Видрукувано її того самого року під егідою акціонерного товариства «Петр Барскій в Києве», Крещатик, № 40. На титулі є печатка фіолетового кольору «Бібліотека Української Академії Наук у Києві. Історично-філологічний відділ», а також дарчий надпис «Глибокоуважаемому Владимиру Степановичу Иконникову». На берегах перших сторінок зроблені професійні позначки-зауваження рукою Іконникова. У верхньому лівому кутку на титулі написано шифр «бр. 1917», за яким книга перебувала в бібліотеці власника. Обсяг праці становить 54 сторінки. Цей примірник занесено до електронного каталогу відділу, він має свій окремий інвентарний

номер і зберігається за шифром «Із ІК.1917». Стан книги незадовільний, тому потребує відповідної реставрації.

Знайомство Володимира Степановича зі Степаном Тимофійовичем Голубєвим (1849–1920 рр.) відбулося в студентські роки, та їхня дружба не переривалося протягом усього життя. Донька Іконникова Ольга Володимирівна у своєму щоденнику часто згадує батькових колег, серед них і Степана Тимофійовича: «Отец и мать были чрезвычайно гостеприимны. Молодых профессоров мать называла своими «сыновьями». Когда они пережились, то прежде всего привезли представить своих жен. Из этих профессоров я помню хорошо Ю.А. Кулаковского, Т.Д. Флоринского, И.Т. Дашкевича, А.И. Соболевского. Помню хорошо Армашевского, Ардашева и профессора духовной Академии Голубева» [14, арк. 30].

Книга ж професора Павла Миколайовича Ардашева (1865–1922 рр.) видрукувана французькою мовою: «Les intendants de province sous Louis XVI. Etude Historique principalement d'après les documents inédits» [15]. Tome III. Надруковано: Dorpat, imprimerie Charles mattiesen. Appendice. Première partie. Pièces justificatives. Це відбиток з «Ученых Записок Императорского Юрьевского Университета» за 1902–1904 рр. Рік видання не зазначено. Сторінки вступу позначено римськими цифрами, разом їх одинадцять. Подальша нумерація зроблена арабськими цифрами. Загальна кількість сторінок виглядає так: XI + 553. На титульній сторінці є дарчий надпис: «Глибокоуважаемому Владимиру Степановичу Иконникову». У верхньому правому кутку позначено № 3806. Імовірно, це шифр, за яким книга перебувала в колекції В.С. Іконникова. На титулі, а також на 113-й сторінці стоїть кругла печатка фіолетового кольору «Бібліотека Української Академії Наук у Києві. Історично-філологічний відділ». Примірник також уведено до електронного каталогу під шифром «Із ІК. 3806» та інвентарним номером. Праця потребує значної реставрації. Її певною особливістю є те, що деякі сторінки зшиті.

Ще одна книга з бібліотеки Іконникова – С.-Р. Tiele «Manuel de l'Historire des religions : esquisse d'une histoire de la religion jusqu'au triomphe des religions universalistes» [16]. Paris, 1880 – Ernest Leroux, éditeur, libraire de Société Asiatique, de l' École des Langues Orientales vivantes, etc 28, rue Bonaparte, 28. Спочатку вона була написана голландською мовою, а потім перекладена французькою Маурісом Вернесом. Структурно праця складається зі вступу, 5-и розділів, поділених на параграфи (всього 21), у яких викладено історію релігії в різних країнах (у стародавньому Єгипті, Ассирії, Греції, Персії, Німеччині). Крім того, міститься цікавий матеріал про розвиток буддизму і брахманізму. На форзаці видання стоїть підпис власника «В. Иконников» і печатка «Бібліотека Української Академії Наук у Києві. Історично-філологічний відділ». Передмова до основного змісту пронумерована римськими цифрами (усього XXIII). Загальний же обсяг книги становить XXIII + 273 с. Примірник введено до електронного каталогу за шифром «Із ІК.4014».

Після перебування за кордоном і повернення до Батьківщини Володимир Степанович поповнив свою колекцію іноземними книжками: «Історією

римлян» (випуск 4 за 1878 р., випуск 27 за 1883 р.) та автобіографією Ріхарда Меттерніха.

Автор «Histoire des Romains depuis les temps les plus recules Juqu'a l'invasion des Barbares» Victor Duruy – французький історик та видатний громадський діяч, член французької Академії Наук.

4-й випуск «Histoire des Romains depuis les temps les plus recules Juqu'a l'invasion des Barbares» [17] видрукувано в Парижі 1878 р. видавництвом «Libraire Hachette et Cie 79, boulevard Saint-Germain, 79». На титулі, у верхньому правому кутку, зазначено № 4218/4, згідно з яким книга розміщала в бібліотеці власника. Внизу сторінки стоїть печатка фіолетового кольору «Бібліотека Української Академії Наук у Києві. Історично-філологічний відділ». У книгу вміщено карти тогочасної Італії, а також ілюстрації. Всього 6 додатків. На жаль, перші й останні сторінки відсутні, тому початок позначено 349, а кінець – 508 с. Примірник, який зберігається у відділі бібліотечних зібрань та історичних колекцій НБУВ, внесено до електронного каталогу за шифром «Із ІК.4218/4», він перебуває у відносно задовільному стані, але потребує певної реставрації.

27-й випуск «Histoire des Romains depuis les temps les plus recules Juqu'a l'invasion des Barbares» [18] так само видано в Парижі і датовано 1883 р. Нумерація сторінок починається від 161, а закінчується 320 с. На першій та останній із них поставлена печатка «Бібліотека Української Академії Наук у Києві. Історично-філологічний відділ». Книга не має палітурки, а тому потребує ретельної реставрації. Вона зберігається за шифром «Із ІК.4218/27».

Інша книга розділу іноземної літератури з колекції В.С. Іконникова – «Memoires documents et ecrits divers laisses par le prince de Metternich chancelier de cour et d'etat publies par son fils Le prince Richard de Metternich» [19]. – Paris, 1880. – E. Plon et Cie, Imprimeurs-Editeurs rue Garanciere, 10. Tome premier. Автор мемуарів Ріхард Меттерніх – син видатного політичного діяча, міністра закордонних справ Австрійської імперії Клеменса фон Меттерніха (1773–1859 рр.). Так само, як і батько, Ріхард Меттерніх був дипломатом.

Книга написана французькою мовою, також видавалася німецькою й англійською. На титулі зазначено номер № 1234/I, згідно з яким вона розміщала в бібліотеці власника. Тут маємо круглу фіолетову печатку «Бібліотека Української Академії Наук у Києві. Історично-філологічний відділ». Книга складається зі вступу і трьох розділів, кожен із яких поділено на 3-4 підпункти. Загальна кількість сторінок XIV + 37, передмова пронумерована римськими цифрами. Примірник позначено інвентарним номером і введено до електронного каталогу під шифром «Із ІК. 1234/I». Перші й останні сторінки потребують значної реставрації.

Після загальновідомих подій 1917 р. нова влада позбавила В.С. Іконникова пенсії та академічного утримання, а згодом і взагалі можливості працювати та заробляти гроші. У сім'ю прийшли злидні. Щоб хоч якось прогодувати родину, довелося продавати такі дорогі йому книжки з власної бібліотеки. Згодом, коли ситуація змінилася на краще і сталося обрання В.С. Іконникова академіком УАН, матеріальне становище родини помітно поліпшилося.

У 1919 р. повстало питання про об'єднання 2-х бібліотек – Міської публічної та Всенародної (Національної) бібліотеки при Академії наук, а також про надання їм спеціального приміщення для зберігання своїх фондів. На той час існувало багато державних установ, зацікавлених у придбанні приватної колекції вченого. Національна бібліотека не становила винятку. Володимир Степанович отримував велику кількість офіційних листів із цього приводу. Серед архівних справ нам удалося відшукати лист В.С. Іконникова до тодішнього міністра народної освіти М.П. Василенка. У посланні йшлося про те, що на засіданні Тимчасового комітету з організації Всенародної бібліотеки розглядалося питання стосовно його книгозбірні. На це В.С. Іконников відповів так: «Глубокоуважаемый Николай Прокоповичъ, письмо Ваше от 16-го іюля текущего года имел честь получить и прочесть. Не скрою от вас, что имел уже 2 предложеніе от разных учреждений об уступки им моей бібліотеки. Одно несколько ранье, другое в последнее время. Ваше предложеніе, иметь в виду приобретение таковой Министерством Народного Просвещения для учреждаемой Библиотеки, имеет свои благоприятные стороны и я, въ случае моего согласия постараюсь своевременно Вас известить о томъ. Если я до сихъ поръ оставлялъ этотъ вопросъ открытым, то лишь вследствие желанія закончить часть известнаго Вамъ труда, оставшагося невыполненымъ по причине моей болезни и требующей его пересмотра и проверки. Искренне уважающій Вас В.С. Иконников. Кіевъ 21 іюля 1918 г.» [20]. Історикові дуже не хотілося продавати свою колекцію, адже в ній було зібрано багато книг, брошур і журналів, надісланих або подарованих йому відомими видавцями чи авторами. Чимало з них мали дарчі надписи й автографи. Тому в січні 1919 р. на засіданні Тимчасового комітету з приводу заснування Національної бібліотеки в Києві було прийняте рішення тимчасово призупинити перемовини з професором Іконниковим, але все ж таки його книгозбірню мати на увазі [21].

Після смерті вченого (1923 р.) розпочалася тривала тяганина з установами й організаціями, які прагнули придбати його колекцію, але не мали для цього достатньо коштів. Тоді до цієї справи долучилося й багато закордонних установ, що хотіли викупити і вивезти бібліотеку за межі України [22, с. 53].

Тільки завдяки наполегливим зусиллям дочки вченого Ольги Іконникової (Петрової) вдалося виконати заповіт Володимира Степановича – бібліотека належить Україні. У результаті колекція книг, яку він збирав протягом усього життя, стала вітчизняним надбанням, нею й нині користуються дослідники, працюючи в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського.

Список використаних джерел

1. Інститут рукопису НБУВ. – Ф. 46, 709 од. зб. (1857–1928); Ф. 1.; Ф. 2.
2. Там само. – Ф. 46. – Спр. 663. – Арк. 1.
3. Брокгауз Ф. А. Энциклопедический словарь / Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – СПб., 1894. – Т. XII. – С. 899.
4. Войцехівська І. Н. Академік Володимир Іконников: життєпис та бібліографія / І. Н. Войцехівська // Архівні та біографічні джерела української історичної думки. – К., 1998. – Вип. 2. – 130 с.

5. Інститут рукопису НБУВ. – Ф. 46. – Спр. 620. – Арк. 3.
6. Там само. – Ф. 46. – Спр. 79. – Арк. 5.
7. Войцехівська І. Н. Названа праця. – С. 118.
8. Иконников В. С. Опыт русской историографии / В. С. Иконников. — Т. I. — Кн. 1. — К. : Тип. Ун-та Св. Владимира, 1891. — 882 + ССХХІІ + VIII с.; Т. I. — Кн. 2. — К. : Тип. Ун-та Св. Владимира, 1892. — 883 + 1539 (ССХХІІІ–СССLXXI) + 449 + X с.; Т. II. — В 2-х кн. — К. : Тип. Ун-та Св. Владимира, 1908. — Кн. 1. — 1056 + XXXII + V с.; Кн. 2. — 1054 + 1955 (XXXIII + XLIX) + 113 + IX с.
9. Киреева Р. А. Неизданный том «Опыта русской историографии В.С. Иконникова / Р. А. Киреева // Археографический ежегодник за 1977 г. — М., 1978. — С. 323–335.
10. Інститут рукопису НБУВ. – Ф. 46. – Спр. 682. – Арк. 1–3.
11. Там само. – Ф. 46. – Спр. 45. – Арк. 1.
12. Войцехівська І. Н. Володимир Іконников: джерелознавчі студії / І. Н. Войцехівська / НАН України, Ін-т укр. архівознавства та джерелознавства ім. М.С. Грушевського. – К., 1999. – 360 с.
13. Голубев С. Т. Память митрополита Петра Могилы въ Киевской Академіи 31 декабря 1754 года (къ истории русскаго проповедничества за вторую половину XVIII столетія). – К. : Тип. Акц. Об-ва «Петръ Барскій въ Кіеве», 1910. – 54 с.
14. Інститут рукопису НБУВ. – Ф. 46. – Спр. 663. – Арк. 30.
15. Ardasheff P. N. Les intendants de province sous Louis XVI. Etude Historique principalement d'après les documents inédits. – Dorpat, 1909. – Т. III. – Р. I. Appendece. – IX. – 553 p.
16. Tiele C.-P. Manuel de l'Historire des religions : esquisse d'une histoire de la religion jusqu'au triomphe des religions universalistes. – Paris, 1880. – Ernest Leroux, éditeur, libraire de Société Asiatique, de l' École des Langues Orientales vivantes, etc 28, rue Bonaparte, 28. – XXIII + 273 p.
17. Duruy V. Histoire des Romains depuis les temps les plus recules Juqu'a l'invasion des Barbares. – Paris , 1878. – Series 4. – Libraire Hachette et Cie 79, boulevard Saint-Germain, 79. – 349–508 p.
18. Duruy V. Histoire des Romains depuis les temps les plus recules Juqu'a l'invasion des Barbares. – Paris, 1883. – Series 27. – Libraire Hachette et Cie 79, boulevard Saint-Germain, 79. – 161–320 p.
19. Matternich R. Memoires documents et ecrits divers laisses par le prince de Metternich chancelier de cour et d'etat publies par son fils Le prince Richard de Metternich. – Paris, 1880. – E. Plon et Cie, Imprimeurs-Editeurs rue Garanciere, 10. – Tome premiér. – XIV + 372 p.
20. Інститут рукопису НБУВ. – Оп. 1. Архив библиотеки. Протоколы заседаний Временного Комитета по организации всенародной библиотеки с 1918 по 1920 гг. – Протокол № 3. – Пункт 2.
21. Там само. – Оп. 1. Архив бібліотеки. Протокол Засідання Тимчасового Комітету для заснування бібліотеки у Києві. – № 34. – 28 січня 1919.
22. Войцехівська І. Н. Володимир Іконников: джерелознавчі студії / І. Н. Войцехівська / НАН України, Ін-т укр. архівознавства та джерелознавства ім. М.С. Грушевського. – К., 1999 – 360 с.

References

1. Instytut rukopysu NBUV. – F.46. , 709 od..zb. (1857-1928); F.1.; F.2.
2. Tam samo. – F.46. – Spr. 663. – Ark.1
3. Brokhauz F.A., Efron Y.A. Энциклопедический словарь. – Санкт-Петербург, 1894. – Т.XII. – С. 899
4. Voytsekhivs'ka I.N. Akademik Volodymyr Ikonnykov : zhyttyepys ta bibliohrafiya. Arkhivni ta biohrafichni dzherela ukrayins'koyi istorychnoyi dumky. – K., 1998. – Vyp.2. – 130 s.
5. Instytut rukopysu NBUV. – F.46. – Spr.620. – Ark. 3.
6. Tam samo. – F.46. – Spr.79. – Ark.5
7. Voytsekhivs'ka I.N. Nazvana pratsya. – S.118.
8. Ykonnykov V.S. Opyt russkoy ystoryohrafyy. – K.,; Typ. Un-ta Sv. Vladymyra, 1891. – T.I. – Kn.1. 882 + CCXXII + VIII s. – T.I. – Kn. 2. – K.,; Typ. Un-ta Sv. Vladymyra, 1892. – 883 + 1539 (CCXXIII-CCCLXXI) + 449 + X s. – T.II. – Kn.1,2. - Typ. Un-ta Sv. Vladymyra, 1908. Kn.1. – 1056 + XXXII + V c.: Kn.2. – S. 1054+ 1955 + (XXXIII + XLIX) + 113 + IX c.
9. Kyreeva R.A. Neyzdannyj tom «Opyta russkoy ystoryohrafyy V.S. Ykonnykova» // «Arkheohrafycheskyy ezhehodnyk za 1977 h.». – M., 1978. – S. 323–335.
10. Instytut rukopysu NBUV. – F.46. – Spr.682. – Ark. 1–3.
11. Tam samo. – F. 46. – Spr.45. – Ark. 1.
12. Voytsekhivs'ka I.N. Volodymyr Ikonnykov: dzhereloznavchi studiyi / I.N. Voytsekhivs'ka; NAN Ukrayiny In-t ukr. Arkhivoznastva ta dzhereloznavstva im. M.S. Hrushevs'koho . – K., 1999. – 360 s.
13. Holubev S.T. Pamyat' mytropolyta Petra Mohyly vъ Kievskoy Akademiy 31 dekabrya 1754 hoda. (kъ ystoryy russkaho propovednychestva za vtoruyu polovynu XVIII stoletiya) – K., 1910. – Typ. Akts. Ob-va «Petръ Barskiy vъ Kieve». – 54 s.
14. Instytut rukopysu NBUV. – F.46. – Spr.663. – Ark. 30.
15. Ardasheff P.N. Les intendants de province sous Louis XVI. Etude Historique principalement d'après les documents inédits. – Dorpat, 1909. – T. III. – P.I. Appendece. – IX – 553 p.
16. Tiele C.-P. Manuel de l'Historire des religions : esquisse d'une histoire de la religion jusqu'au triomphe des religions universalistes. – Paris, 1880 – Ernest Leroux, éditeur, libraire de Société Asiatique, de l' École des Langues Orientales vivantes, etc 28, rue Bonaparte, 28. – XXIII + 273 p.
17. Duruy V. Histoire des Romains depuis les temps les plus recules Juqu'a l'invasion des Barbares. – Paris , 1878. – Series 4. – Libraire Hachette et Cie 79, boulevard Saint-Germain, 79. – 349–508 p.
18. Duruy V. Histoire des Romains depuis les temps les plus recules Juqu'a l'invasion des Barbares. – Paris , 1883. – Series 27. – Libraire Hachette et Cie 79, boulevard Saint-Germain, 79. – 161–320 p.
19. Matternich R. Memoires documents et ecrits divers laisses par le prince de Metternich chancelier de cour et d'etat publies par son fils Le prince Richard de Metternich. – Paris , 1880. - E. Plon et Cie , Imprimeurs-Editeurs rue Garanciere, 10. – Tome premiér. – XIV + 372 p.
20. Instytut rukopysu NBUV. – Op.1. Arkhyv byblyoteky. Protokoly zasydanny Vremennoho Komyteta po orhanyzatsyy vsenarodnoy byblyoteky s 1918 po 1920 hh. – Protokol № 3. – Punkt 2.

21. Tam samo. – Op.1. Arkhiv biblioteku. Protokol Zasadnannya tymchasovoho Komitetu dlya zasnovannya biblioteku u Kyievi. – № 34. vid 28 sichnya 1919.
22. Voytsekhivs'ka I. N. Volodymyr Ikonnykov: dzhereloznavchi studiyi / I.N. Voytsekhivs'ka; NAN Ukrayiny In-t ukr. Arkhivoznavstva ta dzhereloznavstva im. M.S. Hrushevs'koho. – K., 1999 – 360 s.

Стаття надійшла до редакції 28.10.2013 р.

И.О. Гуржий

К вопросу о сохранении библиотечной коллекции В.С. Иконникова

В статье на основе архивных документов Института рукописи и материалов библиотечных собраний и исторических коллекций Национальной библиотеки Украины им. В.И. Вернадского, а также специальной литературы освещено значение частной коллекции выдающегося ученого В.С. Иконникова.

Ключевые слова: В.С. Иконников, библиотечная коллекция, Национальная библиотека Украины им. В.И. Вернадского.

I. Gurzhiy

On the preservation of library V.S. Ikonnykov's collections

On the basis of archival documents and materials of the Institute of Manuscripts library collections and historical collections of the National Library of Ukraine named after V.I. Vernadsky and the involvement of specialized literature highlights the importance of private collections of prominent scientist V. Ikonnykov.

The theme of this research is relevant in view of the valuable historical works that are kept in private V.S. Ikonnykov's collections in National Library of Ukraine named after V.I. Vernadsky. Unfortunately, the collection is not completely preserved, it contains books of foreign authors, scientists acquired during a trip abroad and presented him a copy. Tangent question characteristics Library Heritage scholar developments affecting historians V. Chyshko, V. Ulianovskyi, R. Kirieyeva, I. Voitsekhivska, O. Radzivill and other. But comprehensive coverage, it never was.

Although after the scientist's death began a long rigmarole of institutions and organizations that sought, but did not have enough money to buy his collection, thanks to the persistent efforts of the scientist's daughter Olga Ikonnykova failed testament Volodymyr Stepanovych's library must belong to Ukraine. The collection of books that he had collected over a lifetime, has become a national treasure, and which even now enjoy researchers working at the National Library of Ukraine named after V.I. Vernadsky.

Key words: V. Ikonnykov, Library Collection, National Library of Ukraine named after V. Vernadsky.